

de, der virkelig have Brng for Lærerne, burde have Indskydelse paa disses Kaldelse. Der høvede sig, som sagt, kun denne eneste Høst, men denne fandt ogsaa Modsigelse. Med Hensyn til Afstedigelse ville Skolelærerne ikke engang nøies med at stilles som Statsembedsmændene. Der blev endogfaa paa Mødet stillet en Forderung om, at naar en Lærer blev afflediget, skulde han kunde indtænke Sagen for Domstolene. Saavidt mig bekjendt er det ikke en Ret, som Embedsmændene have, der er kun nogle Dommere, der til en vis Alder have denne Ret, men ikke andre Embedsmænd, og man vil atkfaa se, at Lærerne endogfaa vilde stilles under en ganske særegen Bestyttelse. Hvor der er Tale om Skolens Forhold til Kommunen møde vi Udtalelser, som i høieste Grad have forbauset mig. Der blev saaledes sagt ved Lærermødet: „Dersom det bliver overladt til Kommunerne at bygge Skoler som de selv ville, faar man Sundehuller ifjedad for ordentlige Skoler“. Denne Udtalelse mødte en lille Smule Munterhed, men jeg tror, at en alvorlig bestemt Indsigelse derimod havde været nok saameget paa sin Plads. En anden af Udtalelserne med Hensyn til, hvilken Aalid man kunde have til Kommunerne, gik ud paa, at Lokalerne endogfaa vare ringere end Banedogterhuse og Krostuer, at Gulvene i Skolestuerne hyppigt vare raadne, undertiden lagte af Mursten, ja af Brosten. Der vilde i Kjøbenhavn reise sig et Rasmusfrig, hvis dens Gadebelegning var af en saadan Veffaffenhed, og han slutter saa kjønt med den Udtalelse, hvis Slutning endogfaa er anført i Gaafesjine, (En Stemme: Det er ikke en Skolelærer, der siger det) jo, det er — at han ønskede, at der bleve beffikket Mænd til at forestaa disse Ting, som forstaa sig derpaa, og at de ikke blive overladte til „Fæhoveder“. Jeg kan ikke se Andet end, at de Udtalelser, jeg her har citeret, røbe en meget stor Grad af Misbillid dels til Forældrene og dels til Kommunerne. Det, man har forlangt paa Skolemødet, det, som der er blevet tillagt saa stor Betydning, er: Der maa være færre Børn til Lærerne, der maa være flere Lærere, disse maa sidde fastere i Sædlen, og der maa være større Pension til deres Efterladte. Det er egentlig det, der har det været Gjennemgaaende ved Forhandlingerne paa Skolemødet. Jeg turde maalkse ved samme Leilighed berøre en Meddelelse, der saaldt ikke ved selve Skolemødet, men ved en Leilighed, der stod i Forbindelse dermed, saa meget mere, som jeg har læst den i forskjellige Blade. Det er en Udtalelse af den høitærede Minister, jeg figter til, og den høitærede Minister har endogfaa efter forskjellige Blades Udtalelser ønsket, at hans Udtalelse maatte komme til almindelig Kundskab. Denne Udtalelse saaldt ved en fællig Sammenkomst strax efter Mødet. Efter det Referat, jeg har for mig i Lærereforeningens Organ, har den høitærede Minister søgt om, dels hvad den ikke

var Grunden til den Modstand, Lovforslaget havde fundet her i Thinget, og dels om, hvad der var de virkelige Grunde dertil. Den høitærede Minister har nævnt en af de Grunde, der ikke kunde være en virkelig Grund til den Modstand, der var reist derimod, det er Pengespørgsmaalet. Jeg skal et Dieblisk lade det ligge; senere skal jeg komme tilbage dertil. Den høitærede Minister mente derimod, at Grunden til Modstanden var, at der var bleven ført en Kamp mod Statskollektionen, for at faae Fristolen frem, og den ærede Minister mente, at der var falden gyldne Ord ved Skolemødet. Naanlig havde en af Deltagerne sagt, at man ikke skulde bygge Fristolen af Statskollektionens Sten — jeg veed ikke om Referatet er rigtigt —, men den høitærede Minister har efter dette sagt, at det skulde være hans Program i den Forhandling, der skulde føres, for at føre Skoleloven igjennem. Jeg tilstaa, at denne Udtalelse om, at man ikke skulde bygge Fristolen af Statskollektionens Sten, har overrasket mig noget. Dersom jeg skulde sige, af hvilke Sten Fristolen skulde bygges, saa vilde jeg sige, at det er af Forældrenes Kjærlighed til deres Børn, at det er af den Følelse, som enhver Fader har, at, som han har Ansvaret, har han ogsaa Retten og Pligten til at sørge for sine Børns Undervisning. Men jeg vil sige, at, dersom man ved denne Ytring, hvis den er bleven brugt — den er i alt Fald bleven brugt ved Skolemødet —, har figiet til Pengespørgsmaalet, forekommer det mig, at saa er man egentlig gaaet lidt udenom. Jeg veed ikke, om der er Nogen, der har forlangt at bygge Fristolen for Statskollektionens Penge. Jeg veed ikke, at Statskollektionen har saadanne særlige Fonds. Jeg veed ikke, at der henligger særlige Indtægter til Statskollektionen, saaledes som, naar vi tale om Præstelønningerne, man da kunde sige, at dersom man tog af Tienden og gav til Frimenighederne, byggede man af Statskirkens Grundsten. Jeg veed ikke Andet, end at Pengene til Statskollektionen blive udfækkvedne direkte af Statteydemnes Komme igjennem Kommunen, saa jeg kan ikke forstaa, at man kan sige, at man vil bygge Fristolen af Statskollektionens Sten. Naanlig kan jeg ikke negte, at det har forundret mig ikke saa lidt, at den Mand, der brugte denne Ytring ved Skolemødet, og som er den samme Mand, der tidligere havde Sæde her i Thinget inden det sidste Valg som Rigsdagsmand for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen Dnyngby), selv har i Foraaret 1873 været med til at underkrive en Betænkning, hvori der høvedes Rigtigheden af Skolepengesystemet. (J. Nielsen: Det har han fortrudt!). Om han har fortrudt det, veed jeg ikke. Der er stet saa mange Forandringer og Svingninger, saa om han har fortrudt det eller ikke har Mindre at betyde. (En Stemme: Der staa, at han ikke var enig deri). Nei, det staa der ikke, der staa kun enkelte Punkter, hvori han ikke var enig, Andet staa der